

نیویورک تا یمز؛ ضرورت معامله با ایران برای حفظ منافع آمریکا

روزنامه آمریکایی نیویورک تایمز، در یادداشتی به قلم راجر کوهن، سرمقاله‌نویس سرشناس خود، به بررسی روابط متقابل مربع ایران، آمریکا، اسرائیل و اعراب پرداخته است. راجر کوهن، ضمن اشاره به برخی از ریشه‌های اختلافات ایران و اعراب، می‌نویسد اتفاقات اخیر منجر شده است که دیپلمات‌های عرب هر روز دسته دسته راهی وزارت خارجه آمریکا شده و هشدار دهند که تمایل آمریکا برای تعامل با تهران خطرناک است.

کوهن، همچنین به همداستان شدن اعراب و اسرائیل علیه ایران اشاره کرده و می‌نویسد: «نه اعراب و نه اسرائیل خواهان تغییر در شرایط موجود نیستند». با این حال راجر کوهن معتقد است: «منافع آمریکا داستان دیگری دارد. منافع آمریکا نه با قطع کامل رابطه با ایران که قدرت نوظهور منطقه است تامین می‌شود، نه با حمایت کورکورانه از اسرائیل که به شهرک‌سازی در کرانه باختری ادامه می‌دهد و دورنمای صلح را کمرنگ می‌کند و نه با رابطه با کشورهای عربی که از تغییر گریزانند».

آنچه در پی می‌آید متن کامل این یادداشت است؛

ماجرای یکی از سفرای کشورهای عربی در واشنگتن سر زبان‌ها افتاده است. داستان از این قرار است که این سفیر در مورد رویکرد جدید اوباما در قبال ایران چنین نظری دارد: «از اینکه با ایران رابطه برقرار کنید ناراحت نمی‌شویم ولی خواهشاً کار به ازدواج نکشد»!

گاهی اوقات تشخیص اینکه اعراب یا اسرائیل کدام یک بیشتر از برنامه هسته‌ای ایران و بلندپروازی‌های منطقه‌ای این کشور هراسان بوده و نسبت به آن ابراز نگرانی می‌کنند کار دشواری است.

چند ماه پیش اظهارنظری از سوی یکی از مقامات ایرانی با این مضمون که پادشاهی کوچک و بیابانی بحرین در اصل یکی از استان‌های ایران است موجی از ترس را در پایتخت‌های عربی نسبت به احتمال صدور انقلاب

شیعه به این کشورها برانگیخت. ایران عذرخواهی کرد اما ضربه زده شده بود.

پس از اینکه حمله آمریکا به عراق و تشکیل دولت شیعه به گسترش نفوذ ایران در این کشور کمک کرد، موضوع بحرین اعصاب اعراب را بر هم ریخت. شاهزاده «سعود الفیصل» وزیر خارجه عربستان از کشورهای عربی خواست به هماوردجویی ایران پاسخ بگویند.

بدگمانی بین ایران و اعراب سابقه طولانی دارد و طرفین سایه یکدیگر را با تیر میزنند. تنش فرهنگی بین شیعه و سنی به حدود 1.5 هزاره قبل و ماجرای کربلا در سال 680 میلادی برمیگردد.

اما اتفاقات اخیر منجر شده است که دیپلمات‌های عرب هر روز دسته دسته راهی وزارت خارجه آمریکا شده و هشدار دهند که تمایل آمریکا برای تعامل با تهران خطرناک است.

وقتی «بنیامین نتانیاهو» نخست‌وزیر اسرائیل روز دوشنبه با اوباما دیدار کند بر این نکته تاکید خواهد کرد. در چنین شرایطی، اتفاق نظر اسرائیلی‌ها و اعراب به معنای جدی بودن خطر است.

اوباما به دلایلی که شرح خواهم داد باید نسبت به صحت موضوع شک کند. اما نخست دلیل ترس اعراب:

سعودی‌ها از اینکه سیاست‌های آمریکا از جمله براندازی طالبان سنی‌مذهب در افغانستان که از دشمنان ایران بودند و پایان بخشیدن به تسلط سنی‌ها در عراق، به نفع ایران تمام شده به شدت برآشفته هستند و علیرغم درخواست آمریکا سفیری به عراق ارسال نکرده‌اند زیرا «نوری المالکی» نخست‌وزیر عراق را مهره ایران می‌دانند.

یکی از مقامات سعودی به من گفت هدف استراتژیک آن‌ها تبدیل کردن عراق به یک «کشور عربی باصلابت» است.

آن‌ها همچنین نسبت به ناتوانی آمریکا در مهار اسرائیل ابراز نگرانی کرده‌اند. دو جنگی که اسرائیل علیه حزب‌الله در سال 2006 و حماس در غزه به راه انداخت باعث افزایش حمایت‌ها از جنبش‌هایی شد که ایران از آن‌ها پشتیبانی می‌کند.

رهبران ایران با اظهارات تند خود خشم موجود در کوچه و بازارهای کشورهای عربی را به آسانی مورد بهره‌برداری قرار می‌دهند.

عربستان سعودی که همچون کویت و بحرین اقلیت شیعه دارد ایران را متهم می‌کند که با تحریک شیعیان قصد ایجاد شورش دارد. مشاهده تصاویر حسن نصرالله، رهبر حزب‌الله که مورد حمایت ایران است در منازل شیعیان چندان غیرمعمول نیست.

در مقابل شیعیان این کشورها معتقدند که طرح ادعای نفوذ فزاینده ایران تنها توجیهی برای ظلم‌هایی است که علیه آن‌ها روا داشته می‌شود.

وقتی نارضایتی‌ها بالا می‌گیرد، حاکمان مستبد عربی به آینه می‌نگرند و تصویر شاه ایران را در آن می‌بینند. آنها اصلاً دوست ندارند به تهران سال 1979 بازگردند.

یکی از مقامات دولت آمریکا به من گفت: «اعراب به شدت نگران هستند که ما برای حفظ منافع خود در عراق و افغانستان دست به معامله‌هایی با ایران بزنیم که منجر به سلطه این کشور بر منطقه شود».

این اتفاق نخواهد افتاد. واشنگتن و تهران حتی برای آغاز گفتگوهای دوجانبه باید زمان زیادی صرف کنند. اختلافات به حدی هستند که هر نوع معامله‌ای نیازمند گذشت زمان است.

مسئله اصلی در اینجا این است که نه اعراب و نه اسرائیل خواهان تغییر در شرایط موجود نیستند. این وضعیت عبارت است از تسلط نظامی اسرائیل و در عوض بهره‌مندی متحدین آمریکا از کشورهای حاشیه خلیج فارس گرفته تا مصر، از روابط گرمی که شامل معاملات و کمک‌های تسلیحاتی و غیره می‌شود.

با این حال منافع آمریکا داستان دیگری دارد. منافع آمریکا نه با قطع کامل رابطه با ایران که قدرت نوظهور منطقه است تامین می‌شود، نه با حمایت کورکورانه از اسرائیل که به شهرک‌سازی در کرانه باختری ادامه می‌دهد و دورنمای صلح را کمرنگ می‌کند و نه با رابطه با کشورهای عربی که از تغییر گریزانند.

دلایل جدل اعراب علیه ایران به اندازه کافی قوی نیست. این دقیقاً عدم گفتگوی آمریکا با ایران است که به افزایش قدرت این کشور منجر شده است. بنابراین تغییر سیاست اقدامی منطقی است. تنها یک «معامله بزرگ» با ایران است که حل پرونده هسته‌ای این کشور را ممکن می‌سازد.

اگر بپذیریم که به دلیل نفوذ ایران روی حماس و حزب‌الله دستیابی به صلح در خاورمیانه بدون همراهی این کشور ناممکن است، آنگاه قبول می‌کنیم که به سود اعراب خواهد بود اگر آمریکا بتواند ایران را هم وارد بازی کند. در غیر این صورت این کشور در دلسر ساز می‌شود.

علاوه بر این‌ها خود اعراب با ایران رابطه دارند. روابط دیپلماتیک ایران و عربستان هرچند پرتنش است اما دست‌کم وجود دارد.

بنابراین وقتی نتانیاهو به اوباما بگوید کشورهای عربی نیز ترس مشابه‌ای نسبت به ایران دارند، اوباما باید این‌گونه پاسخ دهد: «از این موضوع مطلع هستیم آقای نخست‌وزیر و به همین دلیل است که وزیر دفاع "رابرت گیتس" و چند نفر دیگر را فرستادیم تا به متحدین عرب ما اطمینان خاطر دهند. اما منافع ایالات متحده در وضعیت فعلی خاورمیانه محقق نمی‌شود بلکه منافع ما به شکل‌گیری وضعیت جدیدی در منطقه وابسته است. امنیت گسترده که منجر به صلح و تشکیل دو کشور اسرائیلی و فلسطینی شود و پایان‌بخشی به 30 سال عدم رابطه با ایران در نهایت آینده درخشانی برای اسرائیل نیز رقم خواهد زد. نمی‌توانید به شهرک‌سازی ادامه دهید و انتظار داشته باشید که از نفوذ ایران کاسته شود».

اگر نتانیاهو اعتراض کند، اوباما باید بگوید: «و می‌دانید اعراب در خفا چه چیزی به من می‌گویند؟ می‌گویند به کارگیری زور توسط اسرائیل علیه ایران تبدیل به فاجعه می‌شود و اینکه نمی‌توانیم به ایران بگوییم نباید سلاح هسته‌ای داشته باشد در صورتی که اسرائیل تسلیحات اتمی دارد. اعراب می‌گویند این یک بام و دو هوا است. و می‌دانید مسئله چیست؟ ممکن است حق با آن‌ها باشد».

آفتاب

تمامی حقوق این مجموعه متعلق به زمانه می‌باشد

<http://www.zamaneh.ir>